

UTICAJ PROFESIONALNIH STRESORA U JAVNIM PREDUZEĆIMA NA PRIVREMENU I TRAJNU RADNU SPOSOBNOST RADNIKA SA ARTERIJSKOM HIPERTENZIJOM

Blerim Ćupi

PZU Besa Meditor, Oslomej, Kičevo, Severna Makedonija

Kontakt: Blerim Ćupi
PZU Besa Meditor, Oslomej, 6250 Kičevo, Severna Makedonija
E-mail: dr.blerimcupi@hotmail.com

Cilj ovog istraživanja je da se utvrdi prisustvo profesionalnih stresora u javnim preduzećima i analizira njihov uticaj na privremenu i trajnu radnu sposobnost radnika sa arterijskom hipertenzijom.

Istraživanje je obuhvatilo 500 radnika sa arterijskom hipertenzijom, bez drugih bolesti ili poremećaja, zaposlenih u javnim preduzećima. Izloženu grupu činilo je 350 radnika sa arterijskom hipertenzijom, izloženih indeksu profesionalnog stresa (OSI) iznad 50 bodova. Kontrolnu grupu činilo je 150 radnika sa arterijskom hipertenzijom, bez stresora na radnom mestu (OSI ispod 50 bodova).

Kod radnika iz eksponovane grupe, registrovan je značajno viši nivo ukupnog OSI i visok indeks stresora iz grupa konfliktnosti, podopterećenja i vremenskog limita, u poređenju sa radnicima iz kontrolne grupe ($p < 0,001$). Analizom privremene radne nesposobnosti utvrđen je statistički značajno veći broj izgubljenih radnih dana po radniku u eksponovanoj grupi u poređenju s kontrolnom grupom ($p < 0,05$). Prosečan broj izgubljenih radnih dana po radniku (privremena radna nesposobnost) u jednoj godini u eksponovanoj grupi povećava se statistički značajno sa vrednostima OSI na njihovom radnom mestu ($p < 0,001$). U izloženoj grupi, broj radnika, koji su stekli uslov za invalidsku penziju (trajna radna nesposobnost) tokom jedne godine, bio je značajno veći u odnosu na broj radnika iz kontrolne grupe ($p < 0,05$). Broj radnika koji su stekli uslov za invalidsku penziju u eksponovanoj grupi povećava se statistički značajno sa vrednostima OSI na radnom mestu ($p < 0,001$).

Profesionalni stres je značajan faktor umanjenja privremene i trajne radne sposobnosti izloženih radnika, koji pate od arterijske hipertenzije.

Acta Medica Medianae 2021;60(1):63-67.

Ključne reči: indeks profesionalnog stresa, arterijska hipertenzija, radna sposobnost, javna preduzeća